



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Fvldensivm Antiquitatvm Libri III.

Brouwer, Christoph

Antverpiæ, 1612

Cap. IV. Adparatus huius dedicationis, & translatio S. Bonifacij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39712

CAPVT IIII.

De adparatu huius Dedicacionis, & translatione corporis S. Bonifacij.

QVIN basilicarum dedicaciones iam inde ab efflorescentis Ecclesiæ primordiis longè fuerint & cærimoniarum grauitate, & præsulum frequentia, concursuque omnis ætatis atque ordinis hominum celeberrime, apud temporum scriptores merito meridiè lucet clariùs. Traditumque morem à Latinis in Galliâ Germaniaque mordicùs Francigenæ retinuerunt, præclare orthodoxi. Rem Fuldæ gestam Candidi verbis explicatam dabo: Cùm hæc & alia multa diuersarum specierum ornamenta, in templo Domini (Aegil Abbas) conlocasset, accepto fratrum consilio, misit epistolam ad Heistolpium Archiepiscopum, vt dignaretur venire ad dedicandam Ecclesiam, in laudem Dei omnipotentis constructam; quatenus per hæc pie operationis officia, utrisque à Deo merces maneret in futuro, ac benigna memoria sanctæ orationis apud homines frequentaretur in mundo. Venit igitur Archiepiscopus, iuxta petitionem Abbatis, tempore sibi condito. Venerunt nihilominus alij quàm plurimi Episcopi, Abbates, Presbyteri, Comites, ab Abbate monasterij honorificè inuitati. Insuper, etiam samâ vocante, vulgus ordinis inferioris, ad templi huius dedicacionem è diuerso veniens, confluxit in vnum. Intereâ quoque venerat alma dies dedicacionis illustratâ solis perpetui luce corusca. Processit Pontifex cum omni ornatu ecclesiæ, & dedicauit templum in monasterio Fuldæ, constructum in honorem sancti Saluatoris, Dei videlicet, & Domini nostri IESV Christi. Et translatum est corpus Martyris Christi Bonifacij, in locum quem præparauerat ei pater Aegil, vnâ cum fratribus suis, &c. In dedicacione verò templi, populus Dei decantabat Deo laudem, & in ore eorum dulcis resonabat sonus; & erat iucunditas magna in ecclesiâ Dei, in eius nomine congregatâ. Cùmque igitur opus Dei perficeretur, Præsul inuitabatur ad mensam, vt refectus cibo spiritali, propter infirmitatem corporis, reficeretur & carnali. Erat enim ibi ad mensam recitata lectio legis Dei; & interdum intermixta quæstio lectioni: quâ sanè perlectâ, oriebat ur inter eos, sicut erant graues, animoque insignes,

Heistolpius
ab Aegile
Fuldæ in-
uitatur.

Heistolphi
& aliorum
Episcoporum,
Abbatum &
Comitum ad-
uentus.
Multitudi-
nis concur-
sus.

S. Bonifacij
translatio.

Mensa &
refectio con-
uiuialis.
Lectio & cõ-
fabulatio sa-
cra super mē-
sâ, de quâ di-
serit Nicõ-
laus Serap.

Not. ad 126.
ep. S. Bonifa-
cij, & ad c. 4.
S. Romarici.

P

confa-

Humbertus
corepiscopus.

confabulatio spiritalis: & diuersæ utilitates Ecclesiarum Dei, multipliciter apud eos agebantur. Post refectionem verò, surgentes à mensâ dixerunt versum. Hinc Vespertinis laudibus celebratis, & Completorio finito, somno capti quieuerunt. Alterâ quoque die duas Ecclesie cryptas Humbert Corepiscopus, iussu Heistolfi Archiepiscopi sui, consecrauit; atque omne opus ipsius diei, diuinâ sibi auctoritate commissum, cum summâ reuerentiâ timoris Dei, reuerenter expleuit. Cuius nimirum dedicationis diem, tempus, numerum, & annum, simul etiam & Sanctorum nomina, quorum reliquie ibidem plâtae sunt, disciplinabiliter litteris inserendo, Rhabanus magister memoriae commēdauit.

Porrò, quia in eadem hac dedicatione, venerandum Martyris S. Bonifacij pignus, in templi hemispherium Occiduum, insigni pompâ translatum est; placuit Candidi versibus rei gestæ fidem & hîc subiicere, quorum epigraphæ est:

Dedicata basilica, & translatum corpus Martyris
Christi Bonifacij.

Venerat alma dies radio illustrata corusco
Solis perpetui; Præsul processit ad aulam
Sacrandam. tandem reliquie tolluntur in altum,
Condendæ interiùs. præcesserat ordine claro
Pontificalis apex; rubra vexilla triumphi
Regis magnifici pariter tolluntur in auram
Luminibus roseis. aptè stipata deinde
Turba Sacerdotum, monachùm, Comitumque potentum,
Ordinis atque etiam clamans post terga minoris
Consequitur, Christumque vocans ter voce tonantem.
Inuitatur enim Christus virtute potenti,
Ipsaque sancta Dei genitrix virgo Maria,
Compellantur in auxilium caelestia votis
Agmina Sanctorumque; dehinc exercitus omnis.
Cumque etiam his precibus ternos expleuerat orbis
Præsul, & ipsa sequens pariter leto agmine turba,
Protinus ante oculos plebis oraque virorum
Regi virtutum, Regis præcone iubente,
Victoriquè Deo patuerunt limina templi:
Ingreditur Præsul diuino numine ductus,

Sanctorum
Lisania.

Pre-

Presbyterique simul intrant, aræque ministri
 More suo interiùs acturi iussa potentis.
 Importantur enim lætis vallata choreis
 Sanctorum spolia exteriùs; nam cetera turba
 Insistens precibus altis exclusa respicit,
 Donec cuncta bonus famulis, altaria Præsul
 Consecrat, altithroni Regis presentibus, absque
 Quinis, quæ mihimet iterùm memoranda relinquo.
 Protinus interea rursus, liettore iubente
 Panditur alta atque alma Dei domus omnipotentis;
 Inruit agmen ouans, &c.
 Ecclesiasticus hinc atque hinc collectus in vnum
 Martyris ad tumbam ex templo conuertitur ordo,
 Quæ tunc noscitur in medio consistere templo.
 Plebs quoque testis adest, præsens fit testis & ipse
 Conditor omnipotens, qui maiestate perenni
 Semper ubique manet, eiusque exercitus omnis,
 Quod eadem ipsa hora, aduentus tunc numinis alti,
 Quæ rapitur Christi Martyr de sede priore,
 Perspicuè in sacrâ multis innotuit aulâ.
 Præsulis interea insistit veneranda vetustas
 Hæistolfi precibus Christi solamina poscens,
 Vt opus inceptum diuino munere sacrum
 Cum sociis sacro possit concludere fine.
 At posthæc propius Christi tutamine fretus,
 Idem Præsuliens, tolli venerabile corpus
 Instruxit: leuat ipse prior hunc voce valenter
 Hymnum magnifico laudis nidore refertum.

Omnia quæ sequebatur paraphrasis Hymni,
 Te Deum laudamus.

Hunc hymnum subito trepidus suscepit ab ore
 Pontificis forte simul ecclesiasticus ordo,
 Altithrono cantans alto modulamine laudem.
 Nam feretrum loculi sacra quæ Martyris almi
 Membra inclusa iacent, in primâ fronte gerentes
 Ambo graues, amboque senes, Hæistolfus & Aegil
 Scilicet; à tergo pariter monachusque sacerdos

P 2

Ercam-

S. Bonifacii
 summo leua-
 ti carimonia.

Viri illustres.

Hrabanus
magister.

Ercambertus Baugolfi germanus, & Abbas
Theotgarius, Bruunwarque simul, Hrabanus & ipse
Presbyter & monachus, multorum iure magister.
Ibant aequali numero, Christumque caneant,
Cum quibus admixta pars hinc atque inde piorum
Presbyterium, turbaque premens cum lumine circum
Vi multa loculum gaudet contingere dextra:
Regia quippe via pannis candentibus apte,
Regis perpetui magnum quae ducit ad altar,
Strata fuit: illuc idem, quos ipse sacerdos
Erkanbertus ovans, Christi deuotus, amore
Martyris exhibuit, ostro peplumque rigentem,
Insuper accumulans auxit, pro seque suisque.
His ita perceptis, gressu perrexit ad aram
Pontificalis apex, magno comitatus honore,
In parte Occidua Romano more peractum.

Reliquiarū
pia venera-
tio.

Eleuat interea populari voce repente
Aduena plebs Kyrie eleison, fit clamor ad astra
Christiculis, ardent penitus feruore recenti
Numinis infusi. verum mirabile dictum,
Tu scis, non solito laudis vox omnibus aequa
Efficitur; lacrymas profundunt gaudia mentis;
Letitia, lacrymae & cantus miscentur in vnum.
Hac tum quippe diu celsa iubilatio vocis
Personuit, donec saxoso membra sepulchro
Includunt, clausaque dehinc pausanda relinquunt.
Hoc namque occidua martyr tumulatus honore,
Altithroni Regis compta iacet altus in urna.
Absida quam super exstructa namque imminet ingens,
Quamque egomet quondam Christi nutritus in aula,
Presbyter & monachus Bruun vilisque magister
Depinxi ingenio tenui paruaque Minerua
Formans, expressi varios ferrugine vultus.

Candidus
Poeta plu-
rumque pi-
etorem Bruu-
num ceu con-
sortem artis
ac operis in-
ducit. Nam
Plutarcho
poësis loquens
quendam pi-
ctura, & hac
muta poësis.

Neque praeterierim hoc loco S. Liobae eximiae Virginis &
Antistitis corpus, per huius structurae nouae oportunitatem
mutasse quoque sedes, & ex Septentrionali migrasse in Auftra-
le latus: quam rem Rudolphus in eius vita sic commemorat:

Post

Post annos non paucos, à rectoribus loci illius ecclesia augustius edificata, cum futura consecrationi prepararetur, Aegil Abbas cum licentia Aislulphi Archiepiscopi, ossa eius transtulit, & in Australi porticu, iuxta memoriam S. Ignatij martyris posuit, vbi sepulchro condita miraculis viuit & gloriâ.

Surius 28.
Septemb.

S. Lioba trāf-
lasio.

Verùm, & eodem Rudulpho teste, huius virginis veneranda ossa à Rhabano inde in ecclesiam montis S. Petri translata sunt, vbi hodieque in cryptoporticu cenotaphium extat, cum virginis memoriâ, præsentis sæpè & prodigioso pellendis infantium morbis auxilio: sed recepta demum in securiora, nunc temporis in ædis primæ sacratio tumbæ inclusa asseruantur. Et quia Rhabanus in basilicam Fuldensem ornamenta quoque sua congeffit, satis habeam monuisse multiplicis elegantie turritum opus, eo loco ab ipso collocatum, quo S. Bonifacius olim quieuit: illudque illustrasse non tam pretiosis auri argenti que metallis, quàm nobilibus Diuorum arcis & lipfanothecis.

Lib. de gestis
Rhabani.

S. Lioba me-
morta in mō-
te S. Petri.

CAPVT V.

De cœmeterij veteris Ecclesiâ.

ABIERANT anni circiter quatuor à basilicæ primariæ nouâ structurâ, quando Aegil Abbas aream satis amplam in colle Septemtrionario, cœmeterio & monachorum sepulturis descripsit; & in eâ operis elegantis ecclesiam, figurâ rotundâ, construxit: cuius ad hanc diem, licet obruta vetustate vestigia, in S. Michaëlis æde supersunt. Structuræ genus fuit eiusmodi, vt à cryptâ subterraneâ moles assurgeret arcibus circumdata; mediamque columna fulciret vnica. Supra cryptam hanc fabrica atollebatur octonis in orbem columnis. Huius corona fornix, quem efficiebat grande saxum pro vertice parietibus summis incumbens. de quo in Poëmate suo Candidus:

Ecclesia ro-
tunda apud
D. Michaë-
lu præpositu-
ram.

*Fratrum consilio paruum quâ corpora fratrum
Hinc defuncta iacent (deuotè namque) rotundam
Condedit ecclesiam; latitans quâ peruia crypta
Sub tellure iacet, vnâ quæ ritè columnâ*

P 3

Inci-